

Dedičské právo

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Tento informačný list bol vypracovaný v spolupráci s [Radou notárov EÚ \(CNUE\)](#).

1 Ako sa vyhotovuje právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti (závet, spoločný závet, dedičská zmluva)?

Pri vyhotovovaní záveta sa musia dodržať osobitné formálne pravidlá. Podľa rakúskeho práva sa okrem iného uznávajú tieto druhy závetu:

- verejný závet vyhotovený notárom alebo súdom,
- vlastnoručne napísaný závet, ktorý musí závetca celý napísať rukou a podpísat a
- písomný závet (závet písaný rukou alebo strojom, inou osobou než je závetca), ktorý sa vyhotovuje v prítomnosti troch svedkov.

Dedičskú zmluvu [oddiel 1249 a nasledujúce rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch – ABGB)] môžu uzavrieť iba manželia alebo dvojice, ktoré sú zasnúbené a skutočne majú v úmysle sa zosobášiť, a (nastávajúci) registrovaní partneri. Dedičská zmluva musí mať formu notárskej zápisnice [v súlade s oddielom 1 ods. 1 písm. a) zákona o notárskych zápisničach (Notariatsaktsgesetz)], pričom sa vyžaduje prítomnosť dvoch svedkov alebo druhého notára. Prostredníctvom dedičkej zmluvy, ktorá musí splňať požiadavky pre platnosť právnych úkonov nakladania s majetkom v závete mortis causa, sa nemôže nakladať s viac ako tromi štvrtinami majetku. Registrovaní partneri majú v tejto súvislosti rovnaké práva ako manželia a dvojice, ktoré sú zasnúbené a chcú sa zosobášiť (oddiel 1217 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka).

Spoločný závet môžu spísať iba manželia alebo registrovaní partneri (oddiel 586 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka).

Donationes mortis causa (darovanie z osobného vlastníctva osoby, ktorá očakáva, že v blízkej budúcnosti zomrie, nadobúdajúce plnú účinnosť až po darcovej smrti) sa spravuje oddielom 603 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka a je zmluvou, ktorá sa musí uzavrieť vo forme notárskej zápisnice.

2 Mal by byť tento právny úkon zaregistrovaný? Ak áno, ako

Závety, dedičské zmluvy a akékoľvek zmluvy o odmietnutí práva na povinný/zákonný dedičský podiel sa môžu registrovať v rakúskom centrálnom registri závetov [oddiel 140 písm. b) rakúskeho notárskeho poriadku (Notariatsordnung)], ktorý spravuje Rakúnska notárska komora (Österreichische Notariatskammer), a to za predpokladu, že boli uložené u notára, na súde alebo u právneho zástupcu. Tento register je jediným registrom závetov, ktorý je právne upravený. Súdy a notári majú povinnosť hlásiť do registra existenciu každého takého dokumentu (oddiel 140 písm. c) bod 2 rakúskeho notárskeho poriadku). Účelom registrácie je uľahčiť vyhľadávanie týchto dokumentov počas dedičského konania. V registri závetov rakúskych advokátov môžu advokáti a advokátske spoločnosti registrovať závety a iné právne úkony nakladania s majetkom v závete mortis

causa. V konaní o dedičstve súdny komisár vykoná vyhľadávanie v rakúskom centrálnom registri závetov a v registri závetov rakúskych právnikov a výsledok zdokumentuje [§ 145a zákona o nesporových súdnych konaniach (Außerstreitgesetz – AußStrG)].

3 Existujú nejaké obmedzenia slobodného nakladania s majetkom v prípade smrti (napr. povinný dedičský podiel)?

Povinný dedičský podiel, ktorý obmedzuje mieru testamentárnej slobody, predstavuje polovicu hodnoty zákonného dedičského podielu pre potomkov záveta. Osoby oprávnené na povinný dedičský podiel sú potomkovia zosnulého a pozostalý manžel alebo registrovaný partner. Ak osoba, ktorá má nárok na povinný dedičský podiel, nebola so zosnulým nikdy alebo už dlhšie obdobie (približne 20 rokov), je možné povinný dedičský podiel znížiť.

Povinný dedičský podiel predstavuje peňažný nárok na pomerný podiel z hodnoty dedičstva zosnulého. Povinný dedičský podiel sa poskytuje v peniazoch. Môže však byť pokrytý aj formou iného venovania v prípade úmrtia zosnulého (oddiel 780 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka) alebo darom inter vivos (oddiel 781 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka).

Právo na povinný dedičský podiel sa musí uplatniť na súde do troch rokov odo dňa, keď sa dedič o nároku dozvedel, najneskôr do 30 rokov (oddiel 1487 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka). Premlčacia lehota sa začína zistením skutočnosti, ktoré sú smerodajné pre existenciu nároku, najskôr jeden rok po úmrtí zosnulého (oddiel 765 a oddiel 1487a rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka).

Povinný dedičský podiel je možné odmietnuť ešte počas života záveta. Odmiestnutie musí mať formu notárskej zápisnice alebo úradného súdneho záznamu (oddiel 551 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka).

4 Ak právny úkon nakladania s majetkom pre prípad smrti neexistuje, kto dedí a koľko?

Ak zosnulý nezanechal manžela, registrovaného partnera ani deti, dedičské právo prináleží rodičom zosnulého a ich potomkom (súrodenci zosnulého) (oddiele 735 a 736 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka).

Ak zosnulý zanechá deti, ale žiadneho manžela alebo registrovaného partnera, dedia jeho deti rovnakým dielom (oddiel 732 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka).

Ak zosnulý zanechá manžela alebo registrovaného partnera, ale žiadne deti, pozostalý manžel alebo registrovaný partner sa stáva výhradným dedičom.

Ak zosnulý zanechá manžela alebo registrovaného partnera a rodičov, dedí manžel alebo registrovaný partner dve tretiny pozostalosti, plus zákonný odkaz. Jedna tretinu dedia jeho rodičia rovným dielom (§ 744 ods. 1 ABGB).

Neregistrovaný partner (druh) dedí, ak neexistujú žiadni ďalší zákonní dediči; inak iba ak je to príslušne stanovené právnym úkonom nakladania s majetkom v závete. Pozostalého druhu však chráni rakúsky zákon o nájme (Mietrechtsgesetz), resp. zákon o spoluľastníctve bytov (Wohnungseigentumsgesetz). Ak zosnulý a jeho druh spoločne vlastnili byt (spoločné vlastníctvo bytu), vlastnícky podiel zosnulého pripadne pozostalému partnerovi. Okrem toho má druh zákonný odkaz, a tým právo po dobu jedného roka nadalej bývať v spoločnom byte a používať hnutelný majetok, ktorý patrí do spoločnej domácnosti, v rozsahu potrebnom na ďalšie užívanie bytu v súlade s dovtedajšími životnými podmienkami.

5 Aký orgán je kompetentný:

5.1 v dedičských veciach?

Okresný súd (Bezirksgericht); súdny komisár (notár) ako orgán súdu.

Vecne a miestne príslušným orgánom je okresný súd v mieste posledného oprávneného pobytu zosnulého

(posledné bydlisko, miesto obvyklého pobytu) [oddiel 105 rakúskeho zákona o príslušnosti súdov (Jurisdiktionsnorm - JN) spolu s oddielmi 65 a 66 zákona o príslušnosti súdov]. Na účely procesných úkonov okresný súd využíva služby notára, ktorý koná vo funkcií súdneho komisára (oddiel 1 zákona o súdnych komisároch, Gerichtskommissärgesetz, GKG).

5.2 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí dedičstva?

Okresný súd, súdny komisár (notár) ako orgán súdu.

5.3 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí odkazu?

Okresný súd, súdny komisár (notár) ako orgán súdu.

5.4 na preberanie vyhlásenia o odmietnutí alebo prijatí povinného dedičského podielu?

Okresný súd, súdny komisár (notár) ako orgán súdu.

6 Stručný opis konania na vysporiadanie dedičstva podľa vnútroštátnych právnych predpisov vrátane likvidácie dedičstva a rozdelenia majetku (zahŕňa to aj informácie o tom, či dedičské konanie začal súd alebo iný príslušný orgán z vlastného podnetu)

Dedičské konanie, tzv. konanie o pozostalosti (Verlassenschaftsverfahren) začína hneď po oficiálnom oznámení vzniku dedičstva okresný súd, v ktorého obvode mal zosnulý svoje posledné bydlisko alebo obvyklý pobyt. Konanie vedie notár vo funkcií súdneho komisára a končí sa vydaním súdneho rozhodnutia.

Dedičské konanie sa musí z úradnej moci začať hneď po tom, čo súd dostane informáciu o úmrtí (oddiel 143 ods. 1 zákona o nesporovom konaní, Außerstreitgesetz – AußStrG).

Súdny komisár v rámci súdneho dedičského konania identifikuje dedičov (oddiel 797 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka).

Súdny komisár (oddiel 1 ods. 2 pododsek 2 písm. b) a oddiel 2 ods. 2 zákona o súdnych komisároch) vypracuje súpis dedičstva, ak bolo predložené vyhlásenie o podmienečnom prijatí dedičstva (ktorým sa obmedzuje zodpovednosť dediča na výšku hodnoty aktív, ktoré dostane z dedičstva); ak existujú osoby, ktoré môžu mať nárok na povinný dedičský podiel; ak sú niektoré osoby maloleté alebo bude pre ne potrebné stanoviť právneho zástupcu z iných dôvodov; ak bolo schválené oddelenie dedičstva od majetku dediča; ak je potrebné zohľadniť dedenie následným dedičom; ak bol založený súkromný testamentárny trust; ak existuje možnosť, že dedičstvo by pripadlo štátu v dôsledku neexistencie dediča alebo ak to požaduje oprávnená osoba alebo správca dedičstva (oddiel 165 zákona o nesporovom konaní).

7 Ako a kedy sa niekto stáva dedičom alebo odkažovníkom?

Dedičstvo nemožno prevziať svojvoľne. Dedičstvo sa musí úradne odovzdať do právneho vlastníctva v rámci postupu odovzdania majetku na základe rozhodnutia súdu, ktorý koná v dedičskej veci (Verlassenschaftsgericht) (oddiel 797 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka a oddiel 177 zákona o nesporovom konaní). Majetok sa môže odovzdať až po predložení vyhlásenia o prijatí dedičstva, v ktorom dotknuté osoby preukážu svoje dedičské práva, a po ukončení dedičského konania pred súdom. Aj v prípade nehnuteľností sa vlastníctvo prevádzza v čase odovzdania, t. j. nezávisle od zápisu nového vlastníka do katastra nehnuteľností. Ak však dedič nepodajú žiadosť o zápis do katastra nehnuteľností v primeranej lehote, súdny komisár je povinný podať príslušnú žiadosť namiesto nich.

8 Sú dedičia zodpovední za dlhy zosnulého? Ak áno, za akých podmienok?

Dediči zodpovedajú za dlhy zosnulého do výšky hodnoty celého svojho majetku. Ak však bol vypracovaný súpis dedičstva, zodpovedajú iba do výšky hodnoty pozostalosti.

9 Aké doklady a (alebo) informácie sa zvyčajne vyžadujú na účely registrácie nehnuteľnosti?

Dokument, ktorým sa preukazuje právny titul nadobudnutia vlastníctva, sa musí predložiť súdu, do ktorého pôsobnosti patrí kataster nehnuteľností (Grundbuchsgericht). Dedič musí predložiť rozhodnutie o odovzdaní dedičstva a odkazovník musí predložiť úradné potvrdenie. Okrem toho sa môže vyžadovať predloženie osvedčenia o daňovom zúčtovaní a v závislosti od práva príslušnej spolkovej krajiny aj osobitné povolenie vydané podľa právnych predpisov, ktorými sa upravujú prevody nehnuteľností, a v prípade potreby aj potvrdenie o občianstve nadobúdateľa.

9.1 Je menovanie správcu povinné alebo je povinné na základe žiadosti? Ak je povinné alebo povinné na základe žiadosti, aké kroky treba podniknúť?

Správca nemusí byť vymenovaný.

9.2 Kto je oprávnený vykonať právny úkon pre prípad smrti zosnulého a (alebo) spravovať dedičstvo?

Dedič, ktorý je pri prijatí dedičstva schopný dostatočne preukázať svoje právo dedič, je oprávnený používať a spravovať zdedený majetok a zastupovať dedičstvo, pokiaľ súd konajúci vo veci (Verlassenschaftsgericht) nerozhodne inak. Ak to platí pre viac ako jednu stranu, všetky strany vykonávajú svoje právo spoločne, pokiaľ sa nedohodnú inak (oddiel 810 ods. 1 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka).

9.3 Aké sú právomoci správcu?

Vykonávateľ záveta zohráva v rámci rakúskeho dedičského konania druhoradú úlohu. Vyplýva to zo spôsobu, akým v dedičskom konaní postupuje súd, a z postavenia súdneho komisára ako súdneho orgánu, ktorý zabezpečuje, aby sa želania zosnulého splnili. Podľa oddielu 816 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka môže zosnulý v závete určiť osobu zodpovednú za vykonanie jeho poslednej vôle. Rozsah povinností tejto osoby je vymedzený v závete a môže siaháť od vykonávania dohľadu, či dedič/odkazovník spĺňa určité podmienky alebo rozdeľuje pozostalosť správne, až po správu pozostalosti.

Ak sa v rámci vyzvania veriteľov vo vzťahu k dedičstvu (oddiele 813 až 815 rakúskeho všeobecného občianskeho zákonníka) koná ústne konanie, súdny komisár je povinný zverejniť dátum tohto konania a predvolať aj vykonávateľa závetu (oddiel 174 zákona o nesporovom konaní).

10 Aké doklady sa podľa vnútrostátnych právnych predpisov zvyčajne vydávajú v priebehu alebo na konci dedičských konaní na účely preukázania postavenia a práv oprávnených osôb? Majú osobitné dôkazné účinky?

Súdny komisár musí na požiadanie vydať oprávneným osobám úradné potvrdenie ako dôkaz ich právomoci zastupovať (porovnajte s bodom 9.2) (oddiel 172 zákona o nesporovom konaní).

Po definitívnom určení dedičov a ich podielov a po poskytnutí dôkazu, že boli splnené všetky ďalšie požiadavky, musí súd odovzdať dedičstvo dedičom (oddiel 177 zákona o nesporovom konaní: rozhodnutie o odovzdaní dedičstva). Na uvoľnenie finančných prostriedkov uložených v úverových inštitúciách postačuje úradná kópia rozhodnutia o odovzdaní dedičstva s potvrdením o právoplatnosti (oddiel 179 zákona o nesporovom konaní).

Európske osvedčenie o dedičstve vydáva súdny komisár podľa článkov 62 a nasl. nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve. Ak žiadateľ s týmto osvedčením o dedičstve nesúhlasí, musí súd osvedčenie o dedičstve preveriť. Osvedčenie vydané súdnym komisárom stráca platnosť a je nahradené osvedčením vydaným súdom.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Vaša Európa](#).

Privítame vašu [spätnú väzbu](#), pokiaľ ide o užitočnosť poskytnutých informácií.

Posledná aktualizácia: 27/12/2024

Obsah pôvodných vnútrostátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznamení.